06/02/2024

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης για τη σπουδαία προσφορά της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης στην Ορθοδοξία

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Η Α.Θ. Παναγιότης ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος χοροστάτησε στη Θεία Λειτουργία που τελέστηκε την Τρίτη 6 Φεβρουαρίου 2024, επί τη μνήμη του Ιερού Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως και ανιδρυτού της Μονής Αγίας Τριάδος Χάλκης, στο Καθολικό αυτής.

Εκκλησιάστηκαν οι Σεβασμιώτατοι Αρχιερείς Γέρων Δέρκων κ. Απόστολος, Πρόεδρος της Εφορείας της Ιεράς Μονής, Γέρων Πριγκηποννήσων κ. Δημήτριος, Ανθηδώνος κ. Νεκτάριος, Επίτροπος του Παναγίου Τάφου στην Πόλη, Σηλυβρίας κ. Μάξιμος και Σαράντα Εκκλησιών κ. Ανδρέας, μέλη της Εφορείας της Ιεράς Μονής, καθώς και ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Δαφνουσίας κ. Σμάραγδος, κληρικοί και μοναχοί, Άρχοντες Οφφικιάλιοι του Οικουμενικού Πατριαρχείου, και η κ. Julie Eadeh, Γενική Πρόξενος των ΗΠΑ στην Πόλη.

Παρακολουθήστε σε επανάληψη τη Θεία Λειτουργία:

Παρέστησαν, επίσης, ο Πανοσιολ. κ. Sabino Chialà, Ηγούμενος του ΡΚαθολικού Μοναστηριού του Bose, με μέλη της Αδελφότητός του, οι Καθηγητές κ. Christoph Markschies, Πρόεδρος της Ακαδημίας Επιστημών και Ανθρωπιστικών Σπουδών Βερολίνου – Βραδεμβούργου, πρώην Πρωσσικής Ακαδημίας, και κ. Gerald Haug, Πρόεδρος της Λεοπολδείου Γερμανικής Εθνικής Ακαδημίας Επιστημών.

Ο Παναγιώτατος, στην ομιλία που πραγματοποίησε, αμέσως μετά, στην Αίθουσα Τελετών της συστεγαζομένης Ιεράς Θεολογικής Σχολής, υπενθύμισε ότι αυτή λειτούργησε από το 1844 έως και το 1971, χαρίζοντας στην Μεγάλη Εκκλησία, αλλά και στην παγκόσμια Ορθοδοξία και την χριστιανική οικουμένη, περισσοτέρους από 900 αποφοίτους, που διακόνησαν ως Επίσκοποι, κληρικοί, και καθηγητές, *“δόντες την καλήν μαρτυρίαν πίστεως, αγάπης και ελπίδος, με ακλόνητον πιστότητα εις την παράδοσιν της Εκκλησίας και με ευαισθησίαν διά τον άνθρωπον, διά τον επίγειον και ουράνιον προορισμόν του”.*

***“Η Χαλκίτις Σχολή”*, τόνισε ο Πατριάρχης, *“υπήρξε το «θεολογικόν εργαστήριον», ο σιδηρούς θεολογικός βραχίων και το «think tank» του Φαναρίου, ο τροφοδότης αυτού με ικανώτατα στελέχη”*.**

Και συνέχισε:

“Ο καθηγητικός σύλλογός της εκαλείτο να εκφέρη γνώμην επί εκκλησιαστικών θεμάτων, να εκπονήση σχέδια κειμένων και εισηγήσεις του Θρόνου διά κανονικά και λειτουργικά θέματα, διά τας διορθοδόξους και διαχριστιανικάς σχέσεις. Άπαντες οι Χαλκίται, διδάσκοντες και διδασκόμενοι, εγνώριζον ότι η αγία αποστολή της Εκκλησίας δεν προάγεται υπό μιάς εσωστρεφούς ευσεβείας και θεολογίας, η οποία αδιαφορεί διά τον κόσμον ή τον απορρίπτει, διά να διαφυλάξη αλώβητον την δήθεν απειλουμένην υπό των εξελίξεων καθαρότητα της ορθοδόξου πίστεως. Η κλειστή πνευματικότης είναι η μονοφυσιτίζουσα άρνησις της οικουμενικότητος του χριστιανικού Ευαγγελίου, η οποία παράγει πάντοτε τον φονταμενταλισμόν.

Αυτό το πνεύμα ανοικτοσύνης διεσώθη και εκαλλιεργήθη και κατά τας τελευταίας πέντε δεκαετίας εν Χάλκη. Η κλειστή Σχολή ελειτούργησεν ως κέντρον μελέτης, ως τόπος ημερίδων και διεθνών συνεδρίων, ποικίλων πολιτιστικών εκδηλώσεων και άλλων πρωτοβουλιών, ως μία σύγχρονος «Ακαδημία». Γενικώτερον, ισχύει ότι άνευ αυτού του πνεύματος διαλόγου, το οποίον ενσαρκώνει και εκφράζει

εμπράκτως και οικουμενικώς η Αγία του Χριστού Μεγάλη Εκκλησία, η παρουσία και η πορεία της Ορθοδοξίας εις τον σύγχρονον κόσμον θα ήτο όλως διαφορετική".

Σε άλλο σημείο της ομιλίας του, ο Πατριάρχης, αναφέρθηκε εκτενώς στον εορταζόμενο και τιμώμενο Μέγα Φώτιο, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι *"συνεδύαζεν εις το πρόσωπόν του την ελληνικήν παιδείαν με την Ορθοδοξίαν της πίστεως. Με την πολυδιάστατον παρουσίαν και δράσιν του εις το πεδίον της πολιτικής και του πολιτισμού, εις τα γράμματα και εις τον εκκλησιαστικόν και πνευματικόν χώρον, επέδρασε καθοριστικώς εις την ιστορικήν πορείαν του Βυζαντίου, εις την αναγέννησιν και άνθησιν των ελληνικών γραμμάτων και εις την δόμησιν της ιδιοπροσωπίας της Ορθοδοξίας"*. Όπως είπε, *"ο Ιερός Φώτιος υπήρξε πρωτίστως βαθυστόχαστος θεολόγος, εις τον οποίον η φιλολογική και φιλοσοφική κατάρτισις και η αρχαιοελληνική κληρονομία ελειτούργησαν ως πολύτιμον εργαλείον διά την ανάδειξιν της θεολογίας ως της «υψίστης παιδείας». Η προσφορά του εις τα γράμματα είναι τεθεμελιωμένη εις όλα όσα προηγήθησαν ως συνάντησις Ελληνισμού και Χριστιανισμού και εγέννησαν τον «εκχριστιανισμένον Ελληνισμόν», που αποτελεί αναπόσπαστον τμήμα της ιστορίας του παγκοσμίου πολιτισμικού γίγνεσθαι".*

Ο Παναγιώτατος υπογράμμισε ότι:

"Ο μέγας Πατριάρχης υπήρξε χαρισματικός εκκλησιαστικός ανήρ και θεολόγος. Ακραφνής και ανυποχώρητος πρόμαχος της Ορθοδοξίας, ηκύρωσε θεολογικώς το «filioque», έδωκεν έμφασιν εις την ιεραποστολήν, ενίσχυσε τον θεσμόν της Πενταρχίας, ηγωνίσθη διά την κατοχύρωσιν των δικαίων του Οικουμενικού

Θρόνου, συνέβαλεν ουσιωδώς εις την διαμόρφωσιν της Ορθοδόξου Εκκλησιολογίας, η δομή της οποίας παραμένει όντως «Φωτιανή». Ο Φώτιος αποκαλεί τας αγίας και οικουμενικάς επτά συνόδους «διδασκάλους και προμάχους της ευσεβείας». «Δι᾽ αυτών γαρ πάσα καινοτομία και αίρεσις απελαύνεται, το δε της Ορθοδοξίας ακήρατον και αρχαιοπαράδοτον φρόνημα ταίς ευσεβούντων ψυχαίς εις αδίστακτον σεβασμιότητα καθιδρύνεται» (Φωτίου, Επιστολαί, Η', «Τι εστιν έργον άρχοντος», PG 102, 632Α). Ο Θεός ευλόγησε τους αγώνας του και τα έργα του, κορύφωσιν και στέφανον των οποίων απετέλεσε η εν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλη Σύνοδος του 879/80, πρότυπον εκκλησιολογικής πληρότητος και συνοδικής εργασίας. Εν όψει του παγχριστιανικού εορτασμού, κατά το 2025, της συμπληρώσεως 1700 ετών από της πραγματοποιήσεως της Α' εν Νικαία Οικουμενικής Συνόδου, ο Φώτιος διεκδικεί ιδιαιτέραν θέσιν ως αυθεντικός εκπρόσωπος και εκφραστής της εκκλησιολογικής ταυτότητος και συνοδικής λειτουργίας της Εκκλησίας.

Η πανήγυρις του Ιερού Φωτίου ήτο ανέκαθεν και παραμένει δι' ημάς τους ομογαλάκτους Χαλκίτας αδελφούς ημέρα ενθυμήσεως. Έρχονται εις την μνήμην μας και αναδύονται από την καρδίαν μας τα λατρευτικά βιώματα, η χαρμολύπη της λιτής και ασκητικής καθημερινότητος, η ευλογία της μαθητείας και της μελέτης, οι σοφοί καθηγηταί μας, τα κοινά οράματα διά την διακονίαν της Εκκλησίας και την μαρτυρίαν της εις τον σύγχρονον κόσμον. Ο δε Μέγας Φώτιος προβάλλει εις τα όμματά μας ως πρότυπον δυναμικού εκκλησιαστικού ανδρός, οξύνοος θεολόγου και αγωνιστού της Ορθοδοξίας, ο οποίος δέεται προς τον Κύριον της δόξης μετά πάντων ημών διά την αισίαν έκβασιν των προσπαθειών διά την επαναλειτουργίαν της Τροφού Σχολής, διά να απόκτηση πάλιν η Μεγάλη Εκκλησία αυτό που στερείται ήδη επί 53 σχεδόν έτη, τον θεολογικόν λειμώνα της."

Ολοκληρώνοντας την ομιλία του, ο Παναγιώτατος εξέφρασε τη χαρά του για την έναρξη των έργων ανοικοδομήσεως και αναβαθμίσεως του κτηριακού συγκροτήματος της Θεολογικής Σχολής.

“Υμνούμεν και δοξάζομεν τον Θεόν της αγάπης, τον δωρησάμενον εις την Εκκλησίαν και το Γένος τον Εντιμολογιώτατον Άρχοντα Έξαρχον της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας κύριον Αθανάσιον Μαρτίνον, τον και Πρόεδρον της Αδελφότητος Οφφικιαλίων «Παναγία η Παμμακάριστος», ο οποίος προθύμως και ευγενώς ανέλαβε την μεγάλην δαπάνην διά το μεγαλόπνοον τούτο έργον. Εκφράζομεν προς τον κ. Μαρτίνον και την ερίτιμον σύζυγό του και πάλιν τον έπαινον της Μητρός Εκκλησίας και την Πατριαρχικήν ημών ευαρέσκειαν. Ο Θεός του ελέους να χαρίζηται εις αυτούς πάσαν ευλογίαν.”

Ευχαρίστησε δε, τον Πρόεδρο και τα μέλη της Εφορείας της Ιεράς Μονής Αγίας Τριάδος Χάλκης, καθώς και τον Ηγούμενο αυτής, *“διά την αδιάπτωτον μέριμναν και την πολύτιμον προσφοράν των προς το πανίερον τούτο καθίδρυμα της Μητρός Εκκλησίας”*.

Τέλος, ο Παναγιώτατος καλωσόρισε στην αγγλική γλώσσα την Γενική Πρόξενο των ΗΠΑ στην Πόλη, καθώς και στην ιταλική τον Πανοσιολ. Ηγούμενο του Μοναστηριού του Bose και τα μέλη της Αδελφότητός του.

Παρακολουθήστε την ομιλία του Οικουμενικού Πατριάρχη:

Προηγουμένως, τον Παναγιώτατο προσεφώνησε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Αραβισσού κ. Κασσιανός, Ηγούμενος της Μονής, ο οποίος, μεταξύ άλλων, αναφέρθηκε, επίσης, και στις εν εξελίξει ανακαινιστικές εργασίες στο επιβλητικό κτήριο της ιστορικής Θεολογικής Σχολής.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΕΠΙΣΗΣ: Ο Οικουμενικός Πατριάρχης στον Εσπερινό του Αγίου Φωτίου στη Θεολογική Σχολή Χάλκης

Περισσότερες φωτογραφίες:

ΦΩΤΙΟΣ

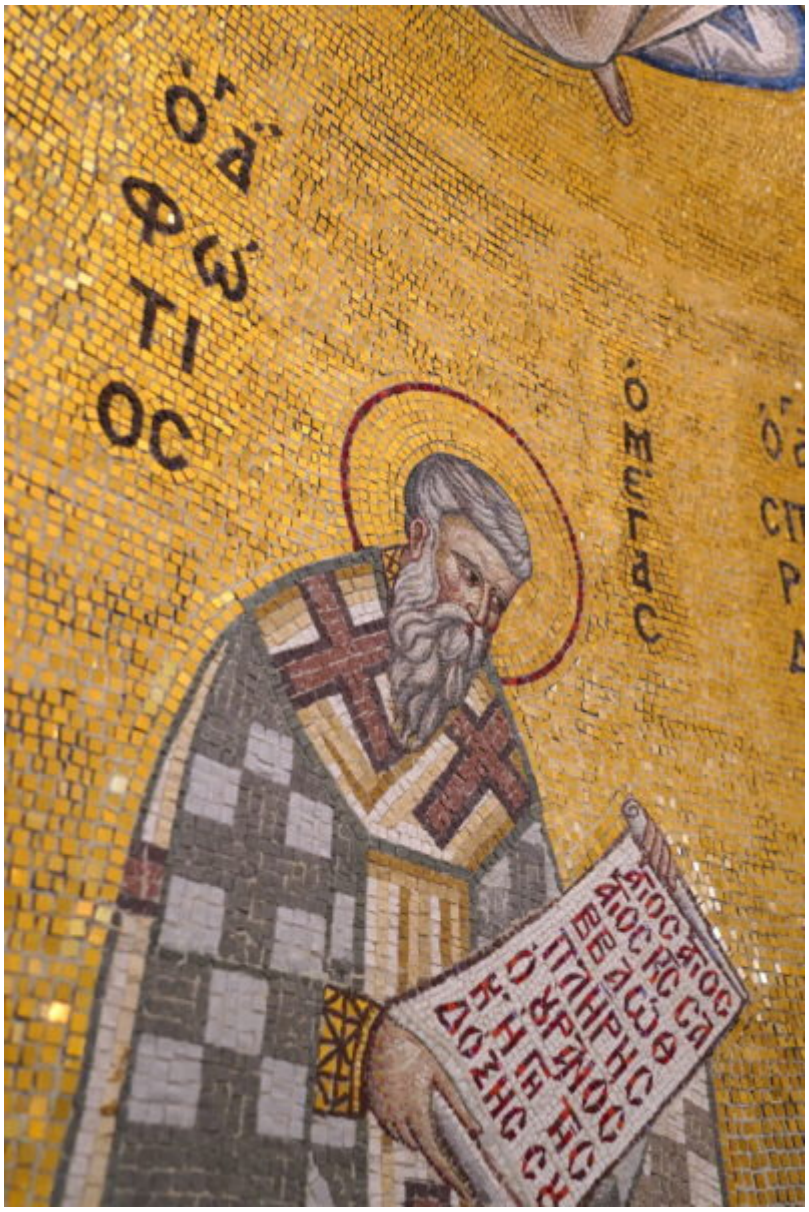
ΑΓΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ο ΠΑΝΤΟ
ΚΡΑΤΩΡ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

(Φωτογραφίες: Νίκος Παπαχρήστου)